

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

СТРАТЕГІЇ

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ТА ВИХОВНОЇ РОБОТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ЗДМФУ	57
О.Г. Іванько, І.В. Пащенко	
ПІДГОТОВКА ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ	59
О.Г. Іванько, М.В. Пацера	
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ КУРАЦІЇ З НЕОНАТОЛОГІЇ СТУДЕНТАМИ 5 КУРСУ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 222 «МЕДИЦИНА» ТА 228 «ПЕДІАТРІЯ»	60
А.В. Каменщик, О.М. Гиря, О.М. Лебединець	
ЗАСТОСУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ СЕРВІСІВ В РАМКАХ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ КАФЕДРИ ФІЗКОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ЗДМФУ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ.....	62
А.Г. Каплаушенко, О.Р. Пряхін, А.І. Авраменко, Ю.Г. Самелюк, Ю.С. Фролова	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА КОЛЕДЖУ	64
О.П. Кілеєва, Н.О. Брагар, Т.Є. Шкопинська, Т.Ю. Четвертак	
ПІСЛЯДИПЛОМНА ОНКОЛОГІЧНА ОСВІТА З МІЖНАРОДНИМ СЕРТИФІКАТОМ	65
О.О. Ковальов	
PECULIARITIES OF DISTANCE LEARNING OF NEUROLOGY FOR DOCTORS - INTERNS IN MARTIAL LAW.....	68
О.А. Kozyolkin, S.O. Medvedkova, A.O. Dronova	
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ, ОРТОПЕДИЧНОЇ ТА ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	70
О.О. Кокарь, Я.В. Максимов, А.Л. Мельник	
НАУКОВЕ ІНТЕРВ'Ю ЯК ЕЛЕМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	71
Н.Л. Количева, К.С. Крупей, А.С. Деген	
ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	73
О.В. Крайдашенко, О.О. Свинтозельський, М.П. Красько, О.А. Михайлик, О.М. Главацький	
ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ТЕРАПІЇ ТА КАРДІОЛОГІЇ ННПО.....	75
В.І. Кривенко, М.Ю. Колесник, І.С. Качан	
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ З АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	76
Ю.Я. Круть, В.Г. Сюсюка, В.А. Пучков, М.І. Павлюченко, О.В. Дейніченко, М.Ю. Сергієнко	
ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ІНТЕРАКТИВНОГО СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ «BODY INTERACT» В ОПТИМІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ»	78
Ю.Я. Круть, В.Г. Сюсюка, А.О. Князева, С.П. Онопченко, О.А. Богомолова, А.О. Шевченко	
ДОСВІД КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ З ІНТЕГРАЦІЇ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ У СИСТЕМУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	81
О.С. Кульбачук, Є.В. Сідь, О.В. Соловійов, А.В. Піскун	
ЗАСОБИ МІНІМІЗАЦІЇ ОСВІТНИХ ВТРАТ У ХІМІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	82
Л.І. Кучеренко, К.І. Кандибей, Д.Ю. Скорина	

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ, ОРТОПЕДИЧНОЇ ТА ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

О.О. Кокарь, доцент кафедри терапевтичної, ортопедичної та дитячої стоматології, Я.В. Максимов, асистент кафедри терапевтичної, ортопедичної та дитячої стоматології, А.Л. Мельник, доцент кафедри терапевтичної, ортопедичної та дитячої стоматології

Ключові слова: навчальний процес, інформаційні технології, дистанційне навчання.

Вступ. Війна спричинила низку серйозних проблем в українській освіті. Насамперед, через воєнний стан в Україні, тимчасову окупацію, вимушене переміщення значної кількості студентів та викладачів, проблеми з Інтернетом, частими повітряними тривогами. Більшість студентів втратила мотивацію до навчання через свій психоемоційний стан. Сьогодення висуває нові вимоги до змісту, методики та організації навчального процесу [1, 2]. В нашому університеті було створено й реалізовано відповідний підхід для збереження якості освітнього процесу на належному рівні, що значно полегшується завдяки сучасному стану розвитку інформаційних технологій. Саме дистанційне навчання стало інструментом для реалізації безперервності надання освітніх послуг та найбільш оптимальною та безпечною формою організації освітнього процесу в умовах сьогодення.

Основна частина. Організація освітнього процесу на кафедрі здійснюється з застосуванням ресурсів MS Office 365 на платформі Teams, Skype for Business, Ratos, Viber, платформи EDX ZSMU. У дистанційному режимі для процесу навчання на кафедрі використовуються наступні форми комунікації та взаємодії між учасниками освітнього процесу:

- асинхронна (e-mail-листування, пересилання навчальних матеріалів, обмін файлами, відео тощо);
- синхронна (онлайн заняття, чат, спілкування в телефонному режимі, консультації в режимі онлайн).

Нами створені команди студентів на платформі TEAMS. На платформі Microsoft Share Point розміщена база електронних навчальних ресурсів кафедри. Викладання дисциплін зі спеціальності «Стоматологія» відбувається згідно з робочою програмою та охоплює лекції, практичні заняття і самостійну роботу студентів. Лекційний матеріал подається з використанням демонстрації презентацій та відеоматеріалів, створених у програмі PowerPoint. Лекції завантажені на Google диск, що дозволяє здобувачам освіти отримати доступ до необхідних матеріалів в зручний для них час, а також може бути джерелом під час підготовки до практичних занять.

Особлива роль в підготовці лікарів - стоматологів відводиться практичним заняттям. Вивчений матеріал обов'язково повторюється і закріплюється. З цією метою використовуються різноманітні форми та види робіт: робота в малих групах, індивідуальна робота, дискусії, застосування рольових ігор, вирішення ситуаційних завдань, вирішення проблемних питань, питання та відповіді та ін. Форма активної бесіди викладача зі студентами у дискусійному та проблемному плані дає можливість та розвиває вміння висловлювати та обґрунтовувати свою точку зору, формує дослідницький підхід до засвоєння навчального матеріалу, підвищує коефіцієнт його засвоєння. Головним критерієм засвоєння знань слід визнати вміння вирішувати практичні завдання, що вимагають поєднання знань та умінь. Вирішення завдань спонукає студентів до пошуку самостійних шляхів, розкриття неясних моментів, що викликає інтерес до набуття нових знань.

На кафедрі створена база різних ситуаційних завдань для відпрацювання способів діагностики, вибору оптимальної терапії у різних клінічних ситуаціях, які допомагають визначити глибину знань студента з різних тем та виробити навички динамічного лікарського мислення.

При проведенні заняття дистанційно основним недоліком є неможливість відпрацювання практичних навичок. Неможливо уявити навчання студента лише розбором теоретичного матеріалу. Зорове сприйняття методик діагностики та лікування, клінічних випадків, інструментарію, медикаментів, послідовності етапів разом із удосконаленням мануальних навичок створюють необхідні умови для практичної діяльності студентів. З цією метою співробітники кафедри створили:

- кейси ситуаційних завдань з моделюванням клінічних ситуацій, які ілюстровані;
- відеофільми.

Досвід використання інтерактивних методів навчання свідчить про активізацію пізнавальної та практичної діяльності студентів.

Контроль знань та умінь студентів є важливою ланкою навчального процесу. На кафедрі контроль засвоєння знань застосовуємо у вигляді усного контролю, тестів, нестандартних запитань та оригінальних завдань.

Викладачі кафедри на протязі навчального року зіткнулися з деякими труднощами, що пов'язані з обмеженими можливостями щодо застосування інтернет-ресурсів, перебуванням студентів в різних областях України та за межами країни, з різними можливостями у студентів доступу до засобів навчання. Незважаючи на складні умови, колектив кафедри стоматології прагне покращити організацію та проведення навчального процесу, використовуючи та вдосконалюючи відомі та освоюючи новітні методи та методики викладання.

Висновки. 1. В надзвичайних ситуаціях процес надання освітніх послуг вимагає швидкої адаптації, впровадження нових форм і методів у навчальний процес. 2. Дистанційна форма навчання дає можливість долучитися до навчання на відстані, як у власних закладах освіти, так і в закладах освіти за тимчасовим місцем проживання. 3. Досвід проведення навчання під час воєнного стану показав ефективність використання клінічних кейсів та навчальних відеофільмів, що сприяли підвищенню якості пізнавальної та практичної діяльності студентів.

Література

1. Освітній процес в умовах воєнного стану в Україні: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 3 травня- 13 червня 2022р. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 504с.
2. Саган, Н. Т., Заяць, Л. М., Жураківська, О. Я., Антимис, О. В., Дутчак, У. М., & Міський, В. А. (2021). Дистанційне навчання в медичному ВУЗі – реалії сьогодення. Інноваційна педагогіка, 31(1), 153-156.

НАУКОВЕ ІНТЕРВ'Ю ЯК ЕЛЕМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Н.Л. Количева, в. о. зав. кафедри , мікробіології, вірусології та імунології доцент,
К.С. Крупей, ст. викладач, А.С. Деген, ст. викладач

Ключові слова: наукове інтерв'ю, телепередача, публічний виступ, дистанційна форма навчання.

Вступ. У сучасних умовах викликів сьогодення актуальним постає модернізація наявних форм навчальних занять та пошук нових. За останні роки ефективними та популярними серед студентів стали відеофільми для дистанційного навчання та самоосвіти здобувачів вищої медичної освіти (далі – ЗВМО), де викладач демонструє техніки відтворення певних лабораторних досліджень або висвітлює теоретичну частину теми. Навчальні відеоролики мають низку переваг у порівнянні з традиційними формами навчання: студент має постійний доступ до відеоматеріалу та можливість завантажувати, багаторазово переглядати, зупиняти відео для осмислення сприйнятої інформації. Автори займаються розробкою навчальних відеороликів з 2019 року (від початку пандемії COVID-19) й продовжують заповнювати контент новим матеріалом. Станом на травень 2023 рік на відеохостингу YouTube розміщено 65 відеофільми [4].

Створення якісних, наочних та інформативних відеороликів потребує певного технічного оснащення, а звідси – умінь та навичок зі складання сценарію, налаштування обладнання, знімання, монтажу відеоряду й, найголовніше, часу викладача. Виходячи з цього, не кожен науково-педагогічний працівник ЗВМО має можливість розробляти навчальні відеофільми для студентів, тому пошук інших елементів навчання є актуальним.

Основна частина. Автори пропонують впроваджувати в навчальний процес використання матеріалів наукових інтерв'ювань викладачів кафедри / університету на практичних заняттях в умовах